

РЕШЕНИЕ

№ 276

гр. П., 01.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЛЕВЕН, XIII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на шести февруари през две хиляди двадесет и трета
година в следния състав:

Председател: Светла Илм. Замфирова

при участието на секретаря ВЕЛИСЛАВА В. В.А
като разгледа докладваното от Светла Илм. Замфирова Гражданско дело №
20214430107050 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Делото е образувано по ИМ от С. С. С., с против В. В. С., с правно
основание: чл.87, ал 3 от ЗЗД.

Фактическите твърдения в исковата молба са следните:

На 16.10.2015г. ищцата е прехвърлила на горепосочената ответница
В. С., която е нейна рождена дъщеря, следните недвижими имоти, а именно:
I. % ид.ч. от Апартамент № 2, находящ се в гр.***, с изложение юг, състоящ
се от дневна, кухня, баня и клозет, при обща застроена площ с полагаемата се
част от стълбището 41,76 кв.м., при съсед: ***, с прилежащите му избено
помещение № 8 от 2,99 кв.м. с изложение подземно, при съсед: *** и
таванско помещение № 19 от 5,11 кв.м., при съсед: ***, както и 1,232 ид.ч.
от правото на строеж на държавна земя в гр.***, в стр.кв. 62 по нотариален
акт и по схема № 15-442674 от 13.10.2015г. представляващ самостоятелен
обект в сграда с идентификатор ***, по кадастралната карта и кадастралните
регистри, одобрени със заповед РД-18- 71/06.06.2008г. на Изпълнителния
директор на АГКК гр.П., няма издадена заповед за изменение на КККР, адрес
на имота: гр.***, вход А, етаж 1, апартамент 2; самостоятелният обект се
намира в сграда № 1, разположена в поземлен имот с идентификатор ***;

предназначение на самостоятелния обект: жилище, апартамент; брой на нивата на обекта 1; посочена в документа площ 41,76 кв.м.; прилежащи части - избено помещение № 8, с площ 2,99 кв.м.; таванско помещение № 19, с площ 5,11 кв.м.; П. 100 кв.м. ид.ч. от Урегулиран поземлен имот, находящ се в гр.***, целия имот по скица 310 кв.м., съставляващ *** по плана на гр.П., при съсед: ул *** по нот. акт № 91/2006г. и по схема № 15-403962 от 16.09.2015г. поземлен имот с идентификатор ****,

гр.П., по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед РД-18- 71 /06.06.2008г. на Изпълнителния директор на АГКК; последно изменение със заповед — няма издадена заповед за изменение в КККР; адрес на поземления имот - гр.П., ул.*** № 21; площ - 321 кв.м.; трайно предназначение на територията - урбанизирана; начин на трайно ползване - ниско застрояване до 10 м.; стар идентификатор - няма; номер по предходен план - 8244, кв. 438, парцел V; при съсед: ***. Имотите са прехвърлени срещу задължението на ответницата В. С. да гледа и издържа ищцата до края на живота и. При прехвърлянето си е запазила и правото на пожизнено и безвъзмездно реално ползване върху прехвърлените имоти. Междувременно дъщеря и се е установила да живее в И.. Ищцата е отишла да живее при нея, като и помагала за отглеждането на нейното дете. Тогава е започнал конфликтът между тях. Дъщеря и се е занимавала с дейност, която не ищцата не може да възприеме като законна и морална. Опитала се е да отнесе въпроса до испанските власти, а тя от своя страна се е опитала да я изкара психично болна с цел да я изпрати в психиатрично заведение или да я принуди да напусне И.. От 03.04.2021 г. са престанали да живеят в едно домакинство. Ищцата е потърсила помощ и е била прибрана от испанските социални институции, а впоследствие през месец август 2021 г. се е завърнала в България. От момента на разрива между ищцата и ответницата, дъщеря и по никакъв начин не е изпълнявала задължението си по сключения договор за гледане и издръжка. Предвид създалата се ситуация, той не може да бъде изпълняван и за в бъдеще. В момента живеят разделени - ищцата е в България, а ответницата в И.. Принудена е сама да се грижи за себе си и да се издържа. Отношенията им са влошени и в чисто човешки план и не отговарят на изискуемото по договора и от гледна точка на неговото етично съдържание. Вина за това има ответницата .

Съдът е сезиран с искане да развали договора за гледане и издръжка,

сключен между прехвърлителката С. С. от една страна и ответницата В. С. от друга и имащ за предмет имотите, описани по-горе

Съдът, като съобрази становищата на страните и събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, намира за безспорно установено от фактическа и правна страна следното:

По иска за разваляне на алеаторния договор.

През 2015г. ищцата С. С. е прехвърлила на ответницата и нейна дъщеря В. С. двата процесии имота срещу задължението на последната да гледа и издържа прехвърлителката до нейната смърт, осигурявайки и спокоен и нормален живот какъвто е водила до сега. С договора прехвърлителката си е запазила правото на пожизнено и безвъзмездно ползване на имотите докато е жива. Така както е сключен договорът, той предвижда поемането на цялостното гледане и издръжка в неговия пълен обем по отношение на прехвърлителката С. С. от страна на нейната дъщеря - приобретателката В. С.. Поемането на задължението за гледане означава, че приобретателката се задължава да извършва всичко необходимо за прякото задоволяване на всички жизнени потребности на прехвърлителката - жилище, храна, облекло, отопление, осветеление, грижи при болест и пр., а поемането на задължението за издръжка означава, че въпросните грижи ще бъдат осъществявани за сметка на приобретателката В. С. т.е. с нейни средства (в този смисъл вж. проф. П. Венедиков „Договор за гледане и издръжка“ изд. Сиби, 2-ро издание 1994г., стр. 55). По силата на този договор длъжникът-приобретател трябва да приеме кредитора прехвърлител в своята домашна среда и да осъществява там всичко необходимо за задоволяване на жизнените потребности на последния до края на живота му. Установяването на обща семейна среда е характерно за договора, който предвижда пълно гледане и издръжка. Това произтича от самото естество на задължението за гледане, което налага длъжникът-приобретател непосредствено да следи за нуждите на кредитора прехвърлител (в този смисъл вж. проф. П. Венедиков „Договор за гледане и издръжка“, изд. Сиби, 2-ро издание 1994г., стр. 56-58)

От сключването на договора до предявяването на иска за неговото разваляне, същият не е бил изпълняван по надлежния начин т.е. не е било предоставяно през цялото време изискуемото по договора пълно и цялостно гледане и издръжка. Ответницата и приобретателка по договора В. С. е

заминала за И., където се е установила трайно, а ищцата и прехвърлителка по същия договор С. С. е останала да живее в България. През това време докато са били разделени ответницата е изпълнявала отчасти задължението си, като например е превеждала известни суми на ищцата. Друг е въпросът дали плащането на тези суми е могло да покрие всички нужди на прехвърлителката С. С., така както изисква сключеният между тях договор. Това вероятно не е било така. Видно от свидетелските показания на свидетелите С. Ц. и С. С. ищцата е била настанена в приют през есента и зимата на 2019г.- 2020г. за около три месеца, след което е била прибрана от ответницата в И., където е пребивавала до лятото на 2021 г. По време на пребиваването на ищцата С. С. в И. ответницата В. С. поела изцяло гледането и издръжката на прехвърлителката, заплатила и операция на очите и пр., но съвместното съжителство довело до влошаване на техните отношения. За наличието на чести скандали между майката и нейната дъщеря свидетелства и разпитаният свидетел Ф. С.. Същият заявява, че ищцата неоснователно се е оплакала в Българското Външно Министерство, че не са и били предоставяни храна и дрехи. Всичко това довело до разрыв в отношенията между С. С. и В. С. и на 03.04.2021 г. ищцата напуснала жилището на ответницата и потърсила помощ в полицията и в социалните служби, като се оплакала от домашно насилие. По делото остана недоказана причината за влошаването на отношенията. Дали това се е дължало на поведението на ответницата, която се е опитала да настани майка си в психиатрия, като я завела на преглед при психиатър, използвайки обстоятелството, че последната не знае испански език и заблуждавайки я, че лекарят всъщност е невролог или се е дължало на своенравното поведение на С. С., която без видими причини си позволявала поведение, отклоняващо се от общоприетите норми и граничещо с аномалното, не е изяснено по делото. По делото обаче са събрани доказателства, че ищцата всъщност е съвсем нормален човек и че показанията на свидетелите на ответницата, които сочат на аномални прояви от страна на ищцата всъщност не следва да се кредитират в тази им част. Същите не се потвърждават от изслушаната по делото психолого-психиатрична експертиза, която доказва по категоричен начин, че ищцата С. С. не страда от психично заболяване и че твърдения на свидетелите от рода на тези, че „изяждала храната на котката“ не следва да бъдат кредитирани. Това въобще поставя под въпрос достоверността на показанията на разпитаните свидетели,

поискани от ответницата, а именно свидетелите Ц. С., С. С. и Ф. С.. Свидетелите Ц. С. и С. С. не са достатъчно достоверни и по друга причина. Същите свидетелстват за обстоятелства, които не са възприели непосредствено, а са получили впечатления за тези обстоятелства чрез разказа на тяхната сродница, ответницата В. С.. Същите свидетели заявяват, че не поддържат връзка с ищцата С. С. от години и няма как да знаят как са се развили отношенията между ищцата и ответницата през времето докато първата е била приета да живее в домашната среда на втората в И.. Единственият, който е бил пряк свидетел на събитията в И. е свидетелят Ф. С., но неговите показания не следва да се кредитират, защото от тях проличава тенденцията да бъде представена ищцата С. С., като жена с психически проблеми, която безпричинно си позволява анормално поведение - нещо, което не се доказва от изслушаната експертиза относно психичното здраве на ищцата.

По делото са събрани безспорни доказателства, че след датата 03.04.2021 г. ответницата В. С. не е полагала никакви грижи за ищцата С. С.. В тази връзка са изслушани показанията на свидетелите С. Ц. и Е. Л., от които се установява, че след завръщането си от И. през месец август 2021 г. ищцата сама се е грижила за себе си, като е имала нужда от храна и се е налагало да спи по гарите. От друга страна, не са събрани данни за периода от 03.04.2021г. до отпътуването на ищцата от И., ответницата да е полагала никакви грижи за нея, въпреки че е била разбрала къде се намира ищцата. В тази връзка свидетелят Ф. С. заявява, че са търсили ищцата С. С. шест или седем дни след изчезването и от дома на ответницата В. С. и от червения кръст са им съобщили, че знаят къде е. Свидателят е заявил, че не знае ответницата В. С. да е изпращала пари на майка си. През пролетта на 2022г., с отговора на заведената против нея искова молба за разваляне на алеаторния договор, ответницата е заявила желание да трансформира задължението си за гледане и издръжка в парично. Следва обаче да се обърне внимание на обстоятелството, че задължението за гледане и издръжка е с продължително изпълнение. Гледането и издръжката се дължат през целия период на действие на договора, ден по ден и това, което се дължи за един макар и кратък период от време по този договор, не може да бъде престирано в друг, последващ период от време, като например бъде престирано в повече от дължимото. Ето защо, при този договор, по отношение на задължението за

гледане и издръжка по принцип не е възможно забавено изпълнение т.е. забавата се приравнява на пълно неизпълнение. Достатъчно е дори само за месец приобретателят да не е престира дълга гледане и издръжка, и ще бъде налице пълно неизпълнение на договора. Това е подчертано както в правната теория (вж. проф. П. Венедиков „Договор за гледане и издръжка“, изд. Сиби, 2-ро издание 1994г., стр.77-78), така и в съдебната практика (вж. Решение № 146/12.03.1086г. по гр.д. № 951/1985г. ВКС, Н-ро г.о.). По тази причина длъжникът-приобретател, който претендира, че кредиторът-прехвърлител е в забава и не дава нужното съдействие за изпълнение на задължението за гледане и издръжка трябва, за да не изпадне самият той в забава, да започне да превежда дължимите суми за издръжката на кредитора веднага, след като последният откаже да съдейства за изпълнение на задължението за гледане и издръжка, без да бъде изчаквано решението по иска за трансформация, (вж. Решение № 284/01.10.2014г. по гр.д. № 1892/2014г. ВКС, 4-то г.о.). В случай, че не разполага с банкова сметка, по която да превежда сумите, такава следва да бъде открита по реда на чл. 97, ал.1 ЗЗД. Става ясно, че неосказването на съдействие от страна на кредитора-прехвърлител по алеаторния договор не освобождава от задължението за гледане и издръжка длъжника-приобретател. Самият кредитор-прехвърлител, както е подчертано в практиката на ВКС, няма задължение да оказва съдействие за изпълнение на задължението за гледане и издръжка. Дори да се приеме, че ищцата-кредитор С. С. е изпаднала в забава, като е напуснала безпричинно дома на ответницата В. С. и по този начин е отказала да и съдейства при изпълнение на задължението за гледане и издръжка, следва да се има предвид, че в такъв случай самата ответница е трябвало веднага да заведе иска си за трансформация или най-малкото да открие сметка в банка на името на ищцата, в която да превежда суми за издръжката на последната в съответствие с изискванията на чл.97, ал.1 ЗЗД. Неизпълнението на задължението за гледане и издръжка след 03.04.2021г. не може да бъде отстранено със задна дата, след като съдът се произнесе по иска за трансформация т.е. забавата в случая се приравнява на пълно неизпълнение. В тази връзка не може да се възприеме и тезата, че неизпълнението било незначително с оглед интереса на кредитора и трябвало да се приложи чл.87, ал.4 ЗЗД. Този текст е приложим единствено в хипотезата, когато неизпълнението е причинено по вина на длъжника-приобретател и то ако не е

съпроводено с невъзможност за изпълнение на задължението. Той не е приложим в случая, когато неизпълнението е причинено поради забавата на кредитора. При преценката на обстоятелството дали неизпълнената част от задължението е незначителна с оглед интереса на кредитора следва да се отчита и фактът, че ищцата е с нестабилно здравословно състояние, прекаран мозъчен инфаркт и други заболявания, които налагат непрекъснато наблюдение и лечение от лекари специалисти с приемането на редица медикаменти, чието осигуряване следва да бъде възложено по принцип на длъжника-приобретател по алеаторния договор — В. С. и чието неосигуряване от същата дори за един кратък период от време може да постави в опасност живота и здравето на кредитора- прехвърлител по същия договор - С. С..□

По иска за трансформация:

От изложението по предходната точка става ясно, че искът за трансформация на задължението за гледане и издръжка в парично е напълно неоснователен, тъй като не са налице предпоставките за уважаването на този иск, а именно забава на кредитора- прехвърлител и своевременно започване на плащането на паричния еквивалент на задължението за гледане и издръжка, по такъв начин, че длъжникът-приобретател да не изпадне самият той в забава. В случай, че съдът все пак уважи този иск следва да се изясни въпросът за размера на трансформираното задължение за плащане на парична издръжка. По този въпрос е изслушана една медицинска и втора икономическа експертизи. Заключение на вещото лице по приетата съдебно-икономическа експертиза, че към 01.11.2022г. минималният размер на необходимите средства за издръжка на месец с включени разходи за медикаменти, съгласно съдебномедицинската експертиза за лице на възрастта и със здравословното състояние на ищцата е в размер на 327,35 лв. не следва да се кредитира. Това е така, защото от мотивите на въпросната икономическа експертиза е видно, че сумата от 327,35 лв. е получена като към сумата от 177,50 лв. са прибавени специфичните разходи за лекарства, които са в размер на 149,85 лв. Посочените 177,50 лв., видно от същите мотиви, са изчислени като минималната работна заплата от 710 лв. е раздЕ. на четири. По този начин дължимата издръжка е опредЕ. като част от минималната месечна работна заплата за страната. В тази връзка при извършването на тези изчисления вещото лице се е позовало на правилата за определяне на

издръжката дължима по закон на ненавършили пълнолетие деца. Прилагането на правилата на семейния кодекс относно определянето на издръжката на ненавършили пълнолетие деца за определяне на издръжката на възрастно лице, дължима по силата на алеаторен договор, е абсолютно необосновано. Издръжката, уредена от семейния кодекс се дължи безвъзмездно, въз основа на наличието на определ. семейноправна връзка, докато предвидената в алеаторния договор издръжка се дължи винаги срещу възмездяване. Правилата за определяне на издръжката на ненавършилите пълнолетие деца не са приложими при определяне на издръжката по алеаторния договор. Гледането и издръжката по силата на алеаторния договор се дължат независимо дали е налице нужда от издръжка и независимо дали този, който дължи има възможности да дава издръжка. В тази връзка е без значение и фактът дали кредиторът - прехвърлител С. С. получава пенсия и в какъв размер е тази пенсия. В този смисъл е и съдебната практика (вж. Решение № 343/26.05.2004г. по гр.д. № 609/2003г., ВКС, Н-ро г.о.). Ето защо, дори ищцата да получава пенсия, тази пенсия не може да се приспада от общия размер на дължимата издръжка. Ако съдът приеме за база при определяне на дължимата издръжка статистическия месечен разход за едно лице, който според приетата икономическа експертиза е в размер на 654,09 лв., към него трябва да се прибави сумата от 149,85 лв., представляваща специфични нужди, свързани с лечението на ищцата С. С. и по този начин ще бъде определ. сумата от 803,94 лв., като справедлива и адекватна на съществуващите инфлационни процеси месечна издръжка, дължима по силата на сключения алеаторен договор.

Поради гореизложените съображения искът по чл. 87, ал.3 от ЗЗД за разваляне на алеаторния договор е основателен и доказан, поради което следва да бъде уважен.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

РАЗВАЛЯ, на основание чл. 87, ал.3 от ЗЗД, договора за гледане и издръжка, сключен между С. С. С., с ЕГН *****, с постоянен адрес: р.П., ул. ***, вх. А, ет. 1, ап. 2 и В. В. С., с ЕГН*****, с постоянен адрес: гр.П., ул. ***, вх. А, ет. 1, ап. 2.

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок от съобщението.

Съдия при Районен съд – Плевен: _____